

Sygn. akt I UK 178/15

POSTANOWIENIE

Dnia 30 marca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Katarzyna Gonera

w sprawie z odwołania K. Spółki Akcyjnej w K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.
z udziałem zainteresowanego P. G.
o podleganie ubezpieczeniu społecznemu,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 30 marca 2016 r.,
skargi kasacyjnej K. Spółki Akcyjnej w K. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z 20 marca 2014 r., V U [...], oddalił odwołanie K. Spółki Akcyjnej w K. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w K. z 8 lutego 2013 r., którą stwierdzono, że P. G. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy cywilnoprawnej - kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej u płatnika składek K. S.A. w K. podlega ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 9 września 2010 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że odwołująca się K. Spółka Akcyjna z siedzibą w K. (zwana w treści umowy Klubem) zawarła 9 września 2010 r. z zainteresowanym P. G., prowadzącym działalność gospodarczą pod nazwą P. [...], umowę-kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej na czas określony od 9 września 2010 r. do 30 czerwca 2013 r., której przedmiotem było ustalenie zasad profesjonalnego

uprawiania piłki nożnej przez zawodnika na rzecz Klubu wraz z prawem wykorzystania wizerunku zawodnika.

Na podstawie przedmiotowej umowy zainteresowany P. G. (zawodnik) zobowiązał się świadczyć na rzecz Klubu usługę polegającą na reprezentowaniu barw K. S.A. w charakterze zawodnika piłki nożnej w zawodach sportowych. Zobowiązał się również do: godnego reprezentowania barw Klubu we wszystkich rozgrywkach sportowych piłki nożnej (w szczególności meczach ligowych, towarzyskich, pucharowych, pokazowych, sparingowych), w których będzie uczestniczył Klub oraz w trakcie kontaktów z osobami trzecimi i mediami; brania aktywnego udziału we wszystkich treningach i innych zajęciach szkoleniowych zgodnie z planem i harmonogramem ustalonym przez trenera i zatwierdzonym przez zarząd; brania aktywnego udziału w zgrupowaniach i obozach treningowych organizowanych przez Klub; przestrzegania sportowego trybu życia; nieuprawiania sportów mogących grozić kontuzją i powstrzymywania się od wszelkich zachowań, które stwarzają ryzyko powstania urazów lub chorób mających wpływ na właściwe wykonywanie obowiązków profesjonalnego zawodnika piłki nożnej lub na uczestnictwo w zawodach sportowych; przestrzegania postanowień umowy, regulaminów, zarządzeń, uchwał organów Klubu oraz obowiązujących przepisów prawa i przepisów związkowych ŚZPN i PZPN; w przypadku niedyspozycji zdrowotnej - do udokumentowania jej zaświadczeniem lekarskim pochodzącym tylko i wyłącznie od lekarza klubowego lub od lekarza wskazanego przez Klub; ścisłej współpracy z trenerami, masażystami i lekarzem Klubu w zakresie wymiany informacji dotyczących procesu treningowego, stanu zdrowia oraz innych problemów związanych z realizacją kontraktu; poddawania się wszystkim badaniom lekarskim, które Klub uzna za celowe oraz stosowania przez zawodnika wyłącznie środków farmakologicznych uzgodnionych z lekarzem Klubu; stałego podnoszenia poziomu sportowego przez aktywne i zdyscyplinowane uczestnictwo w procesie treningowym zarówno w okresie przygotowawczym, jak i w trakcie współzawodnictwa sportowego; wykonywania obowiązków wynikających z kontraktu w sposób profesjonalny, z pełnym zaangażowaniem; korzystania ze sprzętu sportowego, w tym ubrań i strojów sportowych przekazanych przez Klub; niereklamowania bez zgody zarządu Klubu jakichkolwiek oznaczeń: firm, produktów

i usług; niezawierania umów reklamowych, sponsoringowych i marketingowych bez pisemnej zgody Klubu; brania aktywnego udziału w zajęciach grup młodzieżowych organizowanych przez Klub, jak również wszelkich działaniach i akcjach kształtujących pozytywny wizerunek Klubu, w czasie i miejscu każdorazowo wskazanym przez zarząd lub trenera; utrwalania dobrego imienia i wizerunku Klubu, jego akcjonariuszy, sponsorów i osób z nim bezpośrednio związanych w kontaktach z mediami, kibicami, zawodnikami, włączając w to uczestnictwo w konferencjach prasowych i innych spotkaniach popularyzujących Klub; nieuczestniczenia w sportowych zakładach bukmacherskich organizowanych w kraju i za granicą.

Natomiast Klub zobowiązał się do: zapewnienia warunków do profesjonalnego uprawiania piłki nożnej; zapewnienia odpowiedniej kadry szkoleniowej, odpowiednich warunków treningowych, niezbędnego sprzętu sportowego i wyposażenia potrzebnego do udziału w zawodach; zapewnienia opieki lekarskiej, warunków odnowy biologicznej, sprzętu zabezpieczającego i wspomagającego; zapłaty zawodnikowi należnego wynagrodzenia podstawowego przewidzianego kontraktem oraz indywidualnych premii meczowych.

W umowie ustalono ponadto, że w okresie jej obowiązywania Klubowi, w związku z działaniami marketingowymi, promocyjnymi i reklamowymi, przysługiwać będzie wyłączne prawo do rozpowszechniania „wizerunku” zawodnika. Zainteresowany wyraził także zgodę na pozyskiwanie przez Klub wizerunków: zawodnika, podpisu i nazwiska, w szczególności przez filmowanie, fotografowanie lub inne utrwalanie podczas meczów, turniejów, sparingów, treningów, festynów i akcji promocyjnych. Zobowiązał się również do uczestniczenia we wszystkich nagraniach radiowych, telewizyjnych i innych akcjach organizowanych przez Klub. Strony ustalił także, że integralną częścią kontraktu są „zasady regulujące stosunki pomiędzy klubem sportowym a zawodnikiem profesjonalnym”, przyjęte uchwałą Zarządu Polskiego Związku Piłki Nożnej nr II/12 z dnia 19 maja 2002 r. i stanowiące załącznik do kontraktu.

W związku z zawartą umową zainteresowany miał obowiązek uczestniczyć w treningach, obozach, zajęciach wskazanych przez przedstawiciela Klubu, uczestniczyć w zawodach, do których został wytypowany, oraz brać udział we

wszystkich wyznaczonych przez Klub czynnościach związanych z wizerunkiem Klubu i w działaniach marketingowych. Trener Klubu w ramach swoich obowiązków prowadził ewidencję obecności zawodników oraz grafik zajęć obowiązkowych i określał, kiedy i w jakich terminach zainteresowany ma się stawiać na treningi, zawody i zajęcia związane z działalnością wizerunkowo-marketingową. Wszelkie nieobecności na zajęciach czy meczach były przez niego odnotowywane. Jeżeli były nieusprawiedliwione, to zawiadamiał zarząd Klubu i wtedy podejmowane były sankcje wynikające z kontraktu. Zawodnik nie mógł samodzielnie zdecydować, w których zawodach czy innych zajęciach bierze udział, a w których nie. Każdy zawodnik był oceniany przede wszystkim na podstawie wyników sportowych. Decyzje w przedmiocie wyciągnięcia konsekwencji w stosunku do zawodnika, który nie przestrzega postanowień wynikających z kontraktu, podejmował zarząd Klubu, na podstawie wiedzy trenera lub uzyskanych w inny sposób. O wytypowaniu zawodników na mecz decydował trener Klubu, uwzględniając ich indywidualne dyspozycje. Klub zobowiązany był do zapewnienia stałej opieki medycznej i leczenia zawodników. Zawodnicy korzystali też z prywatnych wizyt lekarskich, operacji, zabiegów celem przyspieszenia procesu powrotu do gry.

Zainteresowany P. G. został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Ł. z datą rozpoczęcia działalności od 9 września 2010 r., pod firmą „P. [...]”. Dla celów ubezpieczeń społecznych odwołująca się traktowała zainteresowanego jako przedsiębiorcę prowadzącego własną działalność gospodarczą. Wynagrodzenie z tytułu umowy o profesjonalne uprawianie piłki nożnej było wypłacane na podstawie faktur wystawianych przez zawodnika.

W ustalonym stanie faktycznym, Sąd Okręgowy uznał odwołanie za nieuzasadnione. Podniósł, że umowa - kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej jest co do zasady umową nienazwaną o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące zlecenia, a w myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2013 r., poz. 1442 ze zm.; dalej: ustawa systemowa), osoby fizyczne świadczące pracę m.in. na podstawie takiej umowy podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym jako zleceniobiorcy.

Obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym podlegają także osoby fizyczne prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej), której definicję zawiera art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz.U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447 ze zm.). Analiza czynności, do których zobowiązał się zainteresowany na podstawie umowy-kontraktu z 9 września 2010 r., pozwala stwierdzić, że jego aktywność nie nosiła cech działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów tej ustawy.

Od wyroku Sądu Okręgowego apelację wniosła K. Spółka Akcyjna w K.. Wyrok zaskarżyła w całości, zarzucając mu: 1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, mający wpływ na treść wyroku, polegający na nieuwzględnieniu, że zainteresowany prowadził działalność gospodarczą pod nazwą „P. [...]”, w ramach której nie tylko wykonywał zobowiązanie wynikające z kontraktu z Klubem, ale mógł też zajmować się działalnością inną niż sportowa; 2) naruszenie art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej w związku z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej oraz art. 5a pkt 6, art. 10 ust. 1 pkt 2 i art. 13 pkt 2 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, przez przyjęcie, że z tytułu zawartego kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej zainteresowany podlega ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie wskazanym w decyzji organu rentowego jako „zleceniobiorca”; brak przyjęcia, że z tytułu tego kontraktu zainteresowany podlegał ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność; przyjęcie, że nie może dojść zgodnie z prawem do sytuacji, w której przychody danej osoby będą traktowane na użytek prawa podatkowego jako przychody z działalności wykonywanej osobiście, a z punktu widzenia ustawy systemowej osoba taka podlegałaby ubezpieczeniom społecznym jako prowadząca pozarolniczą działalność; 3) naruszenie art. 14 ust. 1, art. 24 ust. 1, 2 i 3, art. 30 ust. 1 pkt 4, art. 41 ust. 3 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (w brzmieniu poprzedzającym wejście w życie rozdziału 3) i wyjaśnień do podklasy 93.19.Z zamieszczonych w załączniku do rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz.U. Nr 251, poz. 1885), przez nieuwzględnienie, że zainteresowany został wpisany do ewidencji działalności gospodarczej, dane i informacje udostępniane przez tę ewidencję, w tym dotyczące przedmiotu wykonywanej działalności gospodarczej, są jawne oraz obdarzone domniemaniem prawdziwości, a podklasa 93.19.Z PKD obejmuje działalność indywidualnych sportowców; 4) naruszenie art. 65 § 1 i 2 k.c. i art. 56 k.c., przez wadliwą wykładnię postanowień kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej, nieuwzględnienie kontekstu sytuacyjnego towarzyszącego jego zawarciu i uznanie, że brak podstaw do przyjęcia, iż 70% wypłacanego zainteresowanemu wynagrodzenia było związane ze świadczeniem usług reklamowo-marketingowych, a w rezultacie brak orzeczenia, że z tytułu wynagrodzenia uzyskanego w związku ze świadczeniem usług reklamowo-marketingowych zainteresowany nie podlega ubezpieczeniom społecznym.

Na podstawie tych zarzutów, apelująca K. [...] S.A. wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie, że zainteresowany w związku z zawarciem kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej nie podlegał w okresie wskazanym w decyzji, tj. od 9 września 2010 r., ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu jako osoba wykonująca pracę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, ewentualnie o zmianę tego wyroku przez orzeczenie, że z tytułu uzyskiwania w ramach kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej wynagrodzenia w związku ze świadczeniem usług reklamowo-marketingowych, które wynosiło 70% całego wynagrodzenia, zainteresowany nie podlega ubezpieczeniom społecznym oraz o zasądzenie w obu przypadkach od organu rentowego na rzecz apelującej kosztów procesu za obie instancje, w tym kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Sąd Apelacyjny w [...] wyrokiem z 18 grudnia 2014 r., III AUa [...], oddalił apelację K. S.A. w K..

Sąd odwoławczy podzielił i przyjął za własne ustalenia dokonane przez Sąd pierwszej instancji oraz ich ocenę prawną prowadzącą do wniosku, że zainteresowany, który jako profesjonalny zawodnik piłki nożnej świadczył usługi

sportowe wyłącznie na rzecz klubu piłkarskiego K. [...] na podstawie łączącego go z tym klubem kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej, nie może zostać uznany za osobę wykonującą pozarolniczą działalność gospodarczą w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (jednolity tekst: Dz.U. z 2013 r., poz. 672 ze zm.). Podzielił rozważania, w których Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na ściśle osobisty charakter świadczonych przez zainteresowanego usług sportowych oraz jego podporządkowanie jako zawodnika władzom Klubu i poleceniom sztabu szkoleniowego, jak też dotyczące kwestii wynagradzania oraz ponoszenia przez Klub ryzyka ekonomiczno-gospodarczego i ryzyka niezawinionego niewykonania lub nienależytego wykonania przez zawodnika zobowiązania. Jako trafne ocenił również uwagi podkreślające, że zainteresowany w obrocie gospodarczym nie występował we własnym imieniu i na własny rachunek, lecz reprezentował Klub, oraz że liczne ograniczenia swobody uczestniczenia przez zainteresowanego w obrocie gospodarczym przeczą wykonywaniu przez niego działalności gospodarczej.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, zawodnik uprawiający piłkę nożną nie jest osobą prowadzącą działalność w zakresie wolnego zawodu w rozumieniu przepisów o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (art. 8 ust. 6 pkt 3a ustawy systemowej). W rezultacie profesjonalne uprawianie sportu nie jest działalnością gospodarczą, a zgodnie z art. 5a pkt 6 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2012 r., poz. 361 ze zm.) osiągane z tego tytułu przychody nie są przychodami z działalności gospodarczej. Kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej jest w istocie umową o świadczenie usług sportowych, a zatem ma charakter umowy zlecenia, gdyż jest do niej najbardziej podobny (art. 750 k.c.), co sprawia, że w świetle art. 6 ust. 1 pkt 4 i art. 12 ust. 2 ustawy systemowej stanowi tytuł do podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym odpowiedni dla wykonywania pracy na podstawie umowy zlecenia. Wreszcie, zaskarżona decyzja organu rentowego nie rozstrzyga o wysokości podstawy wymiaru składki ubezpieczeniowej ani o wysokości samej składki, a jedynie o tytule ubezpieczenia. Z tego względu nie ma znaczenia okoliczność, że 70% wypłacanego zainteresowanemu wynagrodzenia było związane ze

świadczeniem usług reklamowo-marketingowych. Kwestia wyłączenia tego wynagrodzenia z podstawy wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne pozostaje bowiem bez wpływu na rozstrzygnięcie.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] skargę kasacyjną wniosła odwołująca się K. Spółka Akcyjna w K., zaskarżając wyrok ten w całości. Skarga została oparta na podstawie: 1) naruszenia przepisów prawa materialnego przez niezastosowanie przez Sądy obu instancji art. 9 ust. 2 oraz art. 6 ust. 1 pkt 2, 4-6 i 10 ustawy systemowej w brzmieniu obowiązującym w spornym okresie i tym samym uznanie, że zainteresowany prowadzący pozarolniczą działalność gospodarczą w zakresie usług sportowych powinien zostać obowiązkowo objęty ubezpieczeniem społecznym z tytułu umowy cywilnoprawnej - kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej, do której stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, chociaż umowę zawarł ze skarżącą spółką w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, oraz uznanie, że umowa cywilnoprawna stanowi w tym przypadku wyłączny tytuł podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu, podczas gdy zgodnie z brzmieniem powołanych przepisów osoba spełniająca warunki objęcia obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z kilku tytułów jest objęta obowiązkowo ubezpieczeniami z tego tytułu, który powstał najwcześniej; może być jednak dobrowolnie objęta na swój wniosek ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z pozostałych, wszystkich lub wybranych tytułów lub zmienić tytuł ubezpieczeń, 2) niewłaściwego zastosowania art. 20 oraz art. 22 Konstytucji RP, co wyrażało się w naruszeniu zasady swobody działalności gospodarczej przez „narzucenie” skarżącemu rodzaju umowy, którą zawarł z zainteresowanym, w tym ograniczenie wolności prowadzenia działalności gospodarczej zarówno przez skarżącego, jak i zainteresowanego oraz naruszenie art. 2 Konstytucji RP przez jego niezastosowanie i tym samym naruszenie konstytucyjnej zasady poszanowania wolności i praw jednostki, a także działanie wbrew sprawiedliwości społecznej; 3) naruszenia przepisów postępowania w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 224 § 1 w związku z art. 378 § 1 i art. 382 k.p.c., co polegało na nierozpoznaniu wszystkich zarzutów podniesionych w apelacji.

Skarżąca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku, a także uchylenie w całości poprzedzającego go wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania uzasadniono istnieniem w rozstrzyganej sprawie istotnego zagadnienia prawnego, polegającego na ustaleniu, czy, jeżeli zainteresowany był zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą od 20 lipca 2007 r. na podstawie wpisu do Centralnej Ewidencji i Informacji Działalności Gospodarczej RP i w ramach tej działalności odprowadzał obowiązkowe składki ubezpieczeniowe do ZUS, a także w ramach prowadzonej działalności gospodarczej dokonywał rozliczeń ze skarżącą (K. S.A.), wystawiając faktury VAT za świadczone usługi sportowe – zwłaszcza że podstawową działalnością prowadzoną przez zainteresowanego w spornym okresie była „pozostała działalność związana ze sportem” (PKD 93.19 Z) – to równocześnie zainteresowany powinien zostać objęty obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym z tytułu kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej zawartej z Klubem 9 września 2010 r., do której to umowy stosuje się przepisy dotyczące umowy zlecenia, nawet wówczas, gdy organ rentowy nie wydał względem zainteresowanego decyzji wyłączających go z ubezpieczeń z tytułu prowadzonej przez niego pozarolniczej działalności gospodarczej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Jednym z elementów konstrukcyjnych skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania. Rozpatrywanie tego wniosku odbywa się w ramach procedury tzw. „przedsądu”, która sprowadza się do wstępnego zbadania skargi z punktu widzenia celowości jej rozpoznania przez Sąd Najwyższy z przyczyn, które wykraczają poza interes strony i wiążą się z interesem publicznym. Według art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania

(pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Na skarżącego nałożony został obowiązek sformułowania i uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 k.p.c.) wynika jedynie z oceny czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o jakich stanowi art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Skarga kasacyjna wniesiona w rozpoznawanej sprawie zawiera wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania uzasadniony istnieniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego. Zagadnienie prawne stanowiące przesłankę przyjęcia skargi do rozpoznania (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.) ma mieć poważny, istotny i uniwersalny charakter. Powinno wywoływać zasadnicze kontrowersje lub rozbieżne oceny prawne, ponadto nie zostało dotychczas rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy, a jego rozstrzygnięcie jest zarówno konieczne do prawidłowego rozstrzygnięcia tej konkretnej sprawy, jak i przyczyni się do rozwoju judykatury. Skarżący powinien oprócz sformułowania zagadnienia przedstawić argumentację juretryczną uzasadniającą tezę o możliwości rozbieżnych ocen prawnych w związku ze stosowaniem przepisów, na tle których zagadnienie powstało. Zagadnienie to powinno być ponadto istotne z uwagi na wagę przedstawionego przez skarżącego problemu interpretacyjnego dla systemu prawa. Nie może mieć zatem charakteru kazuistycznego i służyć uzyskaniu przez skarżącego odpowiedzi odnośnie do kwalifikacji prawnej szczegółowych elementów podstawy faktycznej zaskarżonego rozstrzygnięcia (tak: Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 kwietnia 2015 r., V CSK 598/14, LEX nr 1678102).

Przedstawione przez skarżącego zagadnienie prawne nie spełnia powyższych wymagań, gdyż nie posiada waloru nowości (sprawa nie ma charakteru precedensowego).

Rozstrzygnięcia problemu jednoczesnego prowadzenia przez zawodnika działalności gospodarczej w postaci świadczenia usług sportowych i wykonywania kontraktu dotyczącego profesjonalnego uprawiania piłki nożnej dotyczyły dwa wcześniejsze wyroki Sądu Najwyższego: z 10 lutego 2016 r., I UK 65/15 (niepubl.) oraz z 16 lutego 2016 r., I UK 77/15 (niepubl.). Obie te sprawy zostały poddane rozstrzygnięciu Sądu Najwyższego w związku ze skargami kasacyjnymi

wniesionymi przez skarżącą K. S.A. w K. w sprawach dotyczących zasad podlegania ubezpieczeniom społecznym innych zawodników tego klubu sportowego, z którymi zawarto podobne umowy o profesjonalne uprawianie sportu, jak z zainteresowanym w obecnie rozpoznawanej sprawie.

W powołanych orzeczeniach Sąd Najwyższy wyraził pogląd, zgodnie z którym usługa zawodnika (profesjonalne uprawianie sportu) zamówiona przez klub sportowy działający w ramach spółki kapitałowej (jak w niniejszej sprawie) jest świadczona w ramach zorganizowanej przez spółkę działalności gospodarczej (sportowej), która, oprócz rywalizacji sportowej i aspektów społeczno-wychowawczych związanych z upowszechnianiem sportu, stanowi „biznes generujący dochody” (widowiska sportowe stały się dobrze płatnym produktem, zawodnicy – „towarem” i „twarzą” reklam produktów i usług, a obiekty sportowe i transmisje z zawodów są wykorzystywane do promowania marek produktów). Choć na taki właśnie efekt ukierunkowana jest usługa zawodnika, to nie ponosi on związanego z nią ryzyka gospodarczego. Kontrakt o profesjonalne uprawianie piłki nożnej wyłącza bowiem ryzyko niezyskania przychodu z działalności, skoro gwarantuje z tego tytułu stałą kwotę (wynagrodzenie zawodnika nie jest uzależnione od ekonomicznego ryzyka). Działa on więc właściwie bez ryzyka co do popytu, konkurencji czy ostatecznego rezultatu własnego przedsiębiorstwa, nie stwarzając w tym zakresie również pola do odpowiedzialności wobec osób trzecich. Jego działalność nie ma też przymiotu samodzielności, skoro (biorąc pod uwagę postanowienia spornego kontraktu) zawodnik działa w ramach struktury organizacyjnej spółki (klubu), w sposób podporządkowany na bieżąco w zakresie miejsca, czasu i rodzaju wykonywanych czynności.

W przywołanych wyrokach przypomniano ponadto, że immanentną cechą prowadzenia we własnym imieniu działalności gospodarczej jest także ponoszenie kosztów tej działalności, co wiąże się z jej prowadzeniem w sposób zorganizowany (a więc wymagający też ponoszenia nakładów umożliwiających taką aktywność). O zorganizowaniu działalności gospodarczej nie świadczy bowiem jedynie jej forma organizacyjno-prawna (zob. W.J. Katner, Prawo o działalności gospodarczej. Komentarz. Orzecznictwo. Piśmiennictwo, s. 21-22), czyli dokonanie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej czy rejestru przedsiębiorców KRS. Organizacji

tej nie można bowiem sprowadzać wyłącznie do płaszczyzny formalnej, gdyż ma ona swoje odzwierciedlenie również w płaszczyźnie materialnej (zob. M. Szydło, Swoboda działalności gospodarczej, Warszawa 2005 r., s. 48-55 oraz wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 września 1996 r., II FSK 789/07, LEX nr 495147).

Zorganizowanie działalności gospodarczej w płaszczyźnie materialnej odbywa się zatem przykładowo przez: zapewnienie kapitału, lokalu, środków biurowych, maszyn, sprzętu, technologii, zatrudnienie pracowników, przedsięwzięcie działań o charakterze marketingowym (informacja, reklama) oraz, ogólnie rzecz ujmując, przez podejmowanie działań zmierzających do uzyskania i utrzymania wymaganych kwalifikacji niezbędnych ze względu na rodzaj wykonywanej działalności.

Jak wynika z treści i faktycznej realizacji zawartego kontraktu, prawidłowe wykonanie umowy przez zainteresowanego wymagało odpowiedniej formy fizycznej zawodnika zapewnianej przez: treningi prowadzone przez profesjonalnego trenera (z udostępnieniem obiektów i sprzętu sportowego), uczestnictwo w zgrupowaniach w ramach treningu (z zapewnieniem bazy hotelowo-restauracyjnej), opiekę lekarską, zabiegi odnowy biologicznej, odżywki oraz wymagało odpowiedniego stroju sportowego. Elementów tych nie można zakwalifikować jako wchodzących w zakres usługi świadczonej przez zawodnika. Wręcz odwrotnie, wchodzi one w zakres działalności wykonywanej przez Klub. W istocie to zamawiający, a nie wykonawca usługi, był organizatorem i ponosił koszty całej aktywności sportowej. Nie sposób więc uznać, że to zawodnik w ramach kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej prowadził działalność w sposób zorganizowany.

Zlecone zainteresowanemu usługi można podzielić na usługę *stricte* sportową (udział w zaplanowanej przez Klub aktywności sportowej) oraz usługę polegającą na udziale w działaniach mających na celu kształtowanie pozytywnego wizerunku Klubu (np. organizowanie zawodów sportowych dla młodzieży, kontakty z mediami, akcje społeczne związane z upowszechnianiem dyscypliny sportu, akcje charytatywne itp.) oraz akcjach promocyjnych prowadzonych przez Klub na rzecz innych podmiotów. W odniesieniu do tej drugiej usługi należy zauważyć, że zainteresowany nie wybrał dla niej formy organizacyjnej w postaci działalności

gospodarczej, zważywszy na to, że zgłoszenie do ewidencji działalności gospodarczej nie przewidywało działalności reklamowo-promocyjnej. Zresztą gdyby nawet i tę działalność obejmowało zgłoszenie, to również nie miałyby ona cech charakterystycznych pozwalających na taką kwalifikację, skoro wszystkie poczynania zainteresowanego w tym zakresie nie były ani samodzielne, ani podejmowane we własnym imieniu i na własne ryzyko, lecz stanowiły element zorganizowanej działalności Klubu.

Skoro, zgodnie z postanowieniami umowy o profesjonalne uprawianie sportu, zatrudniający zawodnika klub piłkarski był zobowiązany do organizacji treningów przy wykorzystaniu własnych obiektów i sprzętu sportowego, zapewnienia opieki medycznej, stroju sportowego, bazy hotelowo-restauracyjnej podczas zgrupowań, to w istocie zamawiający, a nie wykonawca usługi, był organizatorem i ponosił koszty całej aktywności sportowej. Nie można więc uznać, że to zawodnik w ramach kontraktu o profesjonalne uprawianie piłki nożnej prowadził działalność gospodarczą w sposób zorganizowany i obciążony ryzykiem gospodarczym.

Podsumowując, w wyrokach z 10 lutego 2016 r., I UK 65/15 oraz z 16 lutego 2016 r., I UK 77/15 Sąd Najwyższy przyjął, że zawodnik świadczący usługi sportowe na rzecz klubu sportowego na podstawie umowy cywilnoprawnej nie spełnia przesłanek dowodzących realizacji tej umowy w ramach działalności gospodarczej prowadzonej przez zawodnika. Tym samym tytułem ubezpieczenia społecznego zawodników świadczących usługi sportowe na podstawie umowy o profesjonalne uprawianie sportu jest umowa cywilnoprawna o świadczenie usług, do której stosuje się przepisy o zleceniu. Tytułem ubezpieczenia jest zatem w ustalonych okolicznościach faktycznych umowa cywilnoprawna (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy systemowej), a nie prowadzenie działalności gospodarczej (art. 6 ust. 1 pkt 5 ustawy systemowej).

Mając powyższe na względzie, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. O kosztach postępowania Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.

[1.0]